

Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, www.arnika.org

Zpracovatel žebříčků Jan Nezhyba tel.: 739 593 364 jan.nezhyba@arnika.org

Program Toxické látky a odpady, vedoucí programu RNDr. Jindřich Petrlík, tel.: 603 582 984, jindrich.petrlik@arnika.org

Tiskový mluvčí Arniky Vratislav Vozník, tel.: 606 727 942, vratislav.voznik@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro kraj Vysočina - hlášení za rok 2012

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2011 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly, rovnítko znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

Tabulka 1 – rakovinotvorné, pravděpodobně či potenciálně rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)**, **pravděpodobně (2A)** a **možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2012 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**. Do skupin 2A a 2B náležejí tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6- hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	KRONOSPAN OSB	Jihlava	4489	↓
2.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	3623	↓
3.	ACO Industries k.s.	ACO Industries, k.s.	Přibyslav	3159	↓
4.	MOTORPAL, a.s.	MOTORPAL, a.s., závod Batelov	Batelov	2913	↓
5.	Snaha, kožedělné družstvo Brtnice	Snaha, kožedělné družstvo Brtnice	Brtnice	2111	-
6.	DUNO Freizeitartikel spol. s r.o.	Moraveč	Moraveč	2047	↓
7.	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	KRONOSPAN CR	Jihlava	1411	↓
8.	Automotive Lighting s.r.o.	Automotive Lighting s.r.o.	Jihlava	1042	↓
9.	PLASTSERVIS-L, s.r.o.	Plastservis-l,s.r.o., prov. Vratislávka	Vratislávka	834	↑
10	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Žďár nad Sázavou	Hamry nad Sázavou	215	↑

Tabulka 2 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny (IARC) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2012 (www.irz.cz). Do skupiny 1 náležejí následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid**.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
------	------------------	------------	----------	---------------------	-------

1.	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	KRONOSPAN OSB	Jihlava	4489	↓
2.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	3623	↓
3.	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	KRONOSPAN CR	Jihlava	1411	↓
4.	SAPELI, a.s.	SAPELI, a.s.	Polná	63	↑

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2012 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chlordecon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenolethoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny a xyleny.**

¹ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Pacovské strojírny, akciová společnost	Pacovské strojírny, akciová společnost, Pacov	Pacov	135	-

Tabulka 4 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích **do ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2012 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	KRONOSPAN OSB	Jihlava	4489	↓
2.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	3623	↓
3	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	KRONOSPAN CR	Jihlava	1411	↓

Tabulka 5 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů (oxid uhličitý, oxid dusný, metan)** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích **do ovzduší** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2012 (www.irz.cz). Údaje jsou v tunách. Umístění na prvních místech ovlivňují jen emise oxidu uhličitého.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v t	Trend
1.	ŽDAS, a.s.	ŽDAS, a.s.	Žďár nad Sázavou	116499	↑
2.	Město Přibyslav	Skládka odpadů Ronov nad Sázavou	Přibyslav	700	=
3.	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s.r.o.	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY - Skládka odpadů	Jihlava	593	-

Tabulka 6 – plyny způsobující kyselá srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2012 nejvíce **plynů způsobujících kyselá srážky (amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku)**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ŽĐAS, a.s.	ŽĐAS, a.s.	Žďár nad Sázavou	730954	↑
2.	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	KRONOSPAN CR	Jihlava	347125	↓
3.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	231191	↓
4.	JHYB s.r.o.	JHYB s.r.o. - šlechtitelský chov prasat Jakubický Dvůr	Jívoví	49000	↑
5.	SELMA a.s.	Odchov a výkrm prasat - Kamenice	Kamenice	48579	↑
6.	SPV Pelhřimov, a.s.	Porodna prasnic Plevnice	Olešná	47895	↑
7.	AGROFARM, a.s.	Záblatí	Osová Bítýška	47586	↑
8.	SPV Pelhřimov, a.s.	Výkrm prasat Litochošť	Litochošť	45446	↓
9.	VVM Závadkovic s.r.o.	Závadkovic	Světlá nad Sázavou	43426	-
10.	PROVEM a.s. Havlíčkův Brod	Kojetín	Kojetín	42153	-

Tabulka 7 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Následující průmyslové provozy vypustily v roce 2012 do vody nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahlašují emise do vody.

(1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), arzen a sloučeniny, atrazin, bromované difenylétery (PBDE), DDT, diuron, endosulfan, endrin, heptachlor, hexachlorbenzen, chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, chlorfenvinfos, chlorpyrifos, chrom a sloučeniny, isodrin, isoproturon, kadmium a sloučeniny, kyanidy, lindan (γ-HCH), měď a sloučeniny, mirex, naftalen, nikl a sloučeniny, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, olovo a sloučeniny, pentachlorbenzen (PeCB), polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), rtuť a sloučeniny, simazin, sloučeniny organocinu, toxafen, tributylcín a sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny, trifluralin a zinek a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Třebíč	Třebíč	667	↑
2.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Žďár nad Sázavou	Hamry nad Sázavou	621	↑
3.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Jihlava	Jihlava	472	↓
4.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Velké Meziříčí	Velké Meziříčí	177	-
5.	DIAMO, státní podnik	DIAMO, s. p., o. z. GEAM Dolní Rožínka - závod Rožná I	Rožná	135	↓
6.	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	ČOV Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod	127	↑
7.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě	126	-
8.	ČEZ, a. s.	Jaderná elektrárna Dukovany	Dukovany	93	↑
9.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Moravské Budějovice	Moravské Budějovice	70	↓
10.	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Telč	Telč	63	↑

Tabulka 8 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2012 vypustily anebo v odpadech předaly nejvíce rtuti a jejích sloučenin:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ŽĐAS, a.s.	ŽĐAS, a.s.	Žďár nad Sázavou	8	↑
	Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	ČOV Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod	2	-
	VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	ČOV Jihlava	Jihlava	2	-
	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s.r.o.	SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY - Skládku odpadů	Jihlava	1	-

Tabulka 9 – styren

Pořadí provozoven podle množství styrenu v celkových únicích do ovzduší:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	ACO Industries k.s.	ACO Industries, k.s.	Přibyslav	3159	↓
2.	DUNO Freizeitartikel spol. s r.o.	Moraveč	Moraveč	2047	↓
3.	Automotive Lighting s.r.o.	Automotive Lighting s.r.o.	Jihlava	1042	↓
4.	PLASTSERVIS-L, s.r.o.	Plastservis-l,s.r.o., prov. Vratislávka	Vratislávka	834	↑

Tabulka 10 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2012 vypustily do ovzduší nejvíce formaldehydu:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	KRONOSPAN OSB	Jihlava	4489	↓
2.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	3623	↓
3.	KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	KRONOSPAN CR	Jihlava	1411	↓
4.	SAPELI, a.s.	SAPELI, a.s.	Polná	63	↑

Pozn. Minulý rok Dřevozpracující družstvo Lukavec nahlásilo do IRZ emise pravděpodobně v tunách (9,052) v tom případě by tedy snížili výrazně množství vypouštěného Formaldehydu.

Tabulka 11 – emise prachu (PM₁₀)

Tyto průmyslové provozy v roce 2012 vypustily do ovzduší nejvíce prachových částic:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství PM10 v kg	Trend
1.	Dřevozpracující družstvo	Dřevozpracující družstvo	Lukavec	89205	↓